

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра підприємництва і права

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

 Ханлар МАХМУДОВ

«03» вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(обов'язкова навчальна дисципліна)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ АГРАРНОГО, ЗЕМЕЛЬНОГО ТА ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА

освітньо-професійна програма Право

спеціальність 081 Право

галузь знань 08 Право

освітній ступінь магістр

Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій

Полтава

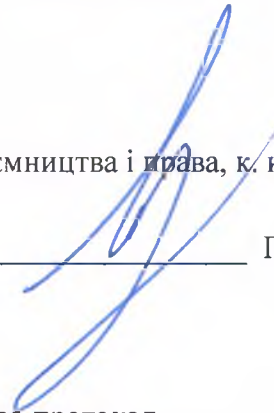
2024– 2025 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Актуальні проблеми аграрного, земельного та екологічного права» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Право спеціальності 081 Право

Мова викладання: державна

Розробник: Павло Шведенко, доцент кафедри підприємництва і права, к. ю. н., доцент

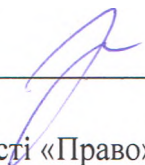
«03» вересня 2024 року

_____ Павло ШВЕДЕНКО

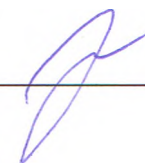
Схвалено на засіданні кафедри підприємництва і права протокол від «03» вересня 2024 року № 1

Погоджено гарантом освітньої програми Право

«03» вересня 2024 року

_____ Олександр КАЛЬЯН

Схвалено головою ради з якості вищої освіти спеціальності «Право» протокол від «03» вересня 2024 року № 1

_____ Олександр КАЛЬЯН

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Форма навчання	
	денна 081 ПР_мд_2024	заочна 081 ПР_мз_2024
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів	3	
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	обов'язкова	
Рік навчання (курс)	1	
Лекції (годин)	16	10
Практичні (годин)	14	6
Самостійна робота (годин)	60	74
в т. ч. контрольна робота :	–	27
Вид семестрового контролю	Екзамен	

2. Мета вивчення навчальної дисципліни:

Здобуття практичних вмінь та навичок щодо проблемних питань в галузі аграрного, земельного та екологічного права в контексті правовідносин, які виникають в аграрному секторі економіки зокрема з приводу товарного сільськогосподарського виробництва.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна вивчається на першому році навчання другого (магістерського) освітнього рівня, є вихідною і не потребує обов'язкового попереднього вивчення освітніх компонентів.

Передумови вивчення дисципліни обумовлені складанням таких компонентів як:

ЄФВВ – форми вступного випробування для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра, яка передбачає оцінювання рівня підготовленості вступника з фаху (конституційне право України; адміністративне право України; адміністративне судочинство в Україні; цивільне право України; цивільне процесуальне право України; кримінальне право України; кримінальне процесуальне право України; міжнародне публічне право; міжнародний захист прав людини).

ЄВІ – форми вступного випробування для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра, яка поєднує тест загальної навчальної компетентності (критичне читання; аналітичне письмо; комунікація й медіація. Логіко-аналітичний компонент що включає наступні складники: логічне мислення; аналітичне мислення) та тест з іноземної мови.

4. Компетентності:

Загальні:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Спеціальні (фахові):

СК 5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосовування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

СК 6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК 9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.

СК 10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК 15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

СК 16. Здатність до правозастосування у сфері управлінських та технологічних відносин, що виникають у процесі діяльності суб'єктів господарювання аграрного сектору економіки.

СК 17. Здатність до критичного аналізу правових явищ та науково обґрунтованого застосування норм земельного права.

СК 18. Здатність до аналізу економіко-правового механізму природокористування, охорони навколишнього природного середовища та правозастосування норм екологічного права.

5. Програмні результати навчання:

ПРН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

ПРН 18. Застосувати правові норми щодо регулювання управлінських та технологічних відносин, що виникають у процесі функціонування і діяльності суб'єктів господарювання аграрного сектору економіки.

ПРН 19. Аналізувати правові явища та науково обґрунтовано застосовувати відповідні правові норми для вирішення питань у сфері земельного права.

ПРН 20. Аналізувати показники щодо функціонування економіко-правового механізму природокористування, охорони навколишнього природного середовища та застосувати норми екологічного права для вирішення поставлених завдань.

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання (визначений освітньою програмою)	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
ПРН 3.	Критичне осмислення проблем у галузі правового регулювання аграрного, земельного та екологічного права та на межі відповідних галузей знань Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у галузі правового регулювання аграрного, земельного та екологічного права у широких або мультидисциплінарних контекстах Зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, етичних стандартів, висновків та аргументації у галузі правового регулювання аграрного, земельного та екологічного права до фахівців і нефахівців, зокрема, до осіб, які навчаються Відповідальність за внесок до професійних знань і практики у галузі правового регулювання аграрного, земельного та екологічного права та/або оцінювання результатів діяльності команд та колективів
ПРН 8.	Критичне осмислення проблем у галузі правового регулювання аграрного, земельного та екологічного права та на межі відповідних галузей знань

	<p>Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у у галузі правового регулювання аграрного, земельного та екологічного права у широких або мультидисциплінарних контекстах</p> <p>Зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, етичних стандартів, висновків та аргументації у галузі правового регулювання аграрного, земельного та екологічного права до фахівців і нефахівців, зокрема, до осіб, які навчаються</p> <p>Відповідальність за внесок до професійних знань і практики у галузі правового регулювання аграрного, земельного та екологічного права та/або оцінювання результатів діяльності команд та колективів</p>
ПРН 18.	<p>Критичне осмислення проблем у галузі правового регулювання аграрного, земельного та екологічного права та на межі відповідних галузей знань</p> <p>Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у у галузі правового регулювання аграрного, земельного та екологічного права а у широких або мультидисциплінарних контекстах</p> <p>Зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, етичних стандартів, висновків та аргументації у галузі правового регулювання аграрного, земельного та екологічного права до фахівців і нефахівців, зокрема, до осіб, які навчаються</p> <p>Відповідальність за внесок до професійних знань і практики у галузі правового регулювання аграрного, земельного та екологічного права та/або оцінювання результатів діяльності команд та колективів</p>
ПРН 19.	<p>Критичне осмислення проблем у галузі правового регулювання сільськогосподарського товаровиробництва та на межі відповідних галузей знань</p> <p>Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у у галузі правового регулювання аграрного, земельного та екологічного права у широких або мультидисциплінарних контекстах</p> <p>Зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, етичних стандартів, висновків та аргументації у галузі правового регулювання аграрного, земельного та екологічного права до фахівців і нефахівців, зокрема, до осіб, які навчаються</p> <p>Відповідальність за внесок до професійних знань і практики у галузі правового регулювання аграрного, земельного та екологічного права та/або оцінювання результатів діяльності команд та колективів</p>
ПРН 20.	<p>Критичне осмислення проблем у галузі правового регулювання аграрного, земельного та екологічного права та на межі відповідних галузей знань</p> <p>Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у у галузі правового регулювання аграрного, земельного та екологічного права у широких або мультидисциплінарних контекстах</p> <p>Зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, етичних стандартів, висновків та аргументації у галузі правового регулювання аграрного, земельного та екологічного права до фахівців і нефахівців, зокрема, до осіб, які навчаються</p> <p>Відповідальність за внесок до професійних знань і практики у галузі правового регулювання аграрного, земельного та</p>

6.Методи навчання і викладання:

словесні методи (лекція, бесіда); *наочні методи* (моделювання професійних ситуацій, презентації, ілюстрування); *практичні методи* (виконання ситуаційних завдань, аналіз наукових джерел та судової практики, конспектування), *методи самостійної роботи* (виконання завдань самостійної роботи), *методи формування пізнавальних інтересів* (створення ситуації інтересу, ситуації новизни навчального матеріалу, метод використання життєвого досвіду, навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації), *інтерактивні методи* (кейс-метод; дискусії, диспути, мозковий штурм, інтерактивної взаємодії)

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Доктринальні уявлення про предмет, метод, функції, принципи і джерела аграрного, земельного та екологічного права;

Порівняльно-правовий аналіз основних доктринальних підходів щодо визначення предмету, методів, функцій, принципів та джерел аграрного, земельного та екологічного права.

Тема 2. Особливості правового статусу сільськогосподарських товаровиробників;

Поняття та ознаки фермерського господарства. Порядок його створення. Склад фермерського господарства. Порядок та підстави набуття земельних ділянок для ведення фермерського господарства. Державна реєстрація. Правовий режим майна фермерського господарства. Господарська діяльність фермерського господарства. Товариство з обмеженою відповідальністю, як одна за найпоширеніших форм ведення сільськогосподарського товаровиробництва. Кооператив в сільському господарстві його ролі та перспективи.

Об'єднання сільськогосподарських товаровиробників.

Тема 3. Земля як основне джерело сільськогосподарського виробництва.

Поняття та склад земель сільськогосподарського призначення. Особливості правового режиму земель сільськогосподарського призначення. Правове забезпечення пріоритетності земель сільськогосподарського призначення. Суб'єкти права сільськогосподарського землекористування та загальна характеристика їх правового статусу. Фермерське землекористування. Землекористування сільськогосподарських кооперативів. Інші суб'єкти сільськогосподарського землевикористання. Відшкодування шкоди та втрат сільськогосподарського виробництва.

Тема 4. Форми та способи захисту прав на землю. Правова охорона земель.

Поняття та особливості юридичних гарантій прав на землю. Види юридичних гарантій прав на землю. Поняття захисту земельних прав. Форми захисту прав на землю. Способи захисту земельних прав, їх реалізація. Відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам: підстави та порядок. Вирішення земельних спорів: поняття, класифікація та особливості. Система органів, що вирішують земельні спори.

Поняття, зміст, мета та першочергові завдання правової охорони земель. Особливості правової охорони земель. Правові форми охорони земель. Об'єкти та суб'єкти правової охорони земель. Правова охорона ґрунтів. Правові форми охорони земель від забруднення і засмічення.

Тема 5. Договірні відносини сільськогосподарських товаровиробників.

Договір як основна форма регулювання товарно-грошових відносин в агропромисловому комплексі. Договори у сфері матеріально-технічного забезпечення сільськогосподарських виробників. Договірні відносини з реалізації сільськогосподарської продукції. Договірні орендні правовідносини. Міжнародні договори (контракти).

Тема 6. Претензійно-позовна робота в сільськогосподарських підприємствах.

Аналіз найбільш поширених порушень прав сільськогосподарських товаровиробників. Розробка тактики захисту порушених прав. Розбір позицій ВП ВС з питань врегулювання спорів за участю сільськогосподарських товаровиробників.

Тема 7. Сталий розвиток сільських територій в контексті розбудови громад Полтавщини.

Сільські території, як об'єкт аграрно-правового регулювання. Сталий розвиток сільських територій та його правове забезпечення. Правове регулювання сталого розвитку села. Правові засади диверсифікації сільських територій. Шляхи розбудови громад Полтавщини.

Тема 8. Екологізація сільськогосподарського виробництва.

Поняття екологізації у сільському товаровиробництві. Основні напрямки екологізації у сільському товаровиробництві. Грантові програми, як інструмент реалізації ідей екологізації та диверсифікації с/г товаровиробництва.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	денна форма 081 ПР_мд_2024				заочна форма 081 ПР_мз_2024			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с.р.		л	п.	с.р.
Тема 1. Доктринальні уявлення про предмет, метод, функції, принципи і джерела аграрного, земельного та екологічного права	11,5	2	2	7	11	2	-	9
Тема 2. Особливості правового статусу сільськогосподарських товаровиробників;	11,5	2	2	7	13	2	2	9
Тема 3. Земля як основне джерело сільськогосподарського виробництва.	11,5	2	2	8	9	-	-	9
Тема 4. Форми та способи захисту прав на землю. Правова охорона земель.	11,5	2	2	8	9	-	-	9
Тема 5. Договірні відносини сільськогосподарських товаровиробників.	11,5	2	2	7	13	2	2	10
Тема 6. Претензійно-позовна робота в сільськогосподарських підприємствах.	11,5	2	2	8	13	2	-	9
Тема 7. Сталий розвиток сільських територій в контексті розбудови громад Полтавщини.	11,5	2	2	7	13	2	2	10
Тема 8. Екологізація сільськогосподарського виробництва.	9,5	2	-	8	9	-	-	9
у т. ч. індивідуальні завдання	-	-	-	-	-	-	-	27
Усього годин	90	16	14	60	90	10	6	74

8. Теми практичних занять

денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		081 ПР_мд_2024
1	Тема 1. Доктринальні уявлення про предмет, метод, функції, принципи і джерела аграрного, земельного та екологічного права	2
2	Тема 2. Особливості правового статусу сільськогосподарських товаровиробників;	2
3	Тема 3. Земля як основне джерело сільськогосподарського виробництва.	2
4	Тема 4. Форми та способи захисту прав на землю. Правова охорона земель.	2
5	Тема 5. Договірні відносини сільськогосподарських товаровиробників.	2
6	Тема 6. Претензійно-позовна робота в сільськогосподарських підприємствах.	2
7	Тема 7. Сталий розвиток сільських територій в контексті розбудови громад Полтавщини.	2
8	Тема 8. Екологізація сільськогосподарського виробництва.	-
	Разом	14

заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		081 ПР_мз_2024
1	Тема 1. Доктринальні уявлення про предмет, метод, функції, принципи і джерела аграрного, земельного та екологічного права	-
2	Тема 2. Особливості правового статусу сільськогосподарських товаровиробників;	2
3	Тема 3. Земля як основне джерело сільськогосподарського виробництва.	-
4	Тема 4. Форми та способи захисту прав на землю. Правова охорона земель.	-
5	Тема 5. Договірні відносини сільськогосподарських товаровиробників.	2
6	Тема 6. Претензійно-позовна робота в сільськогосподарських підприємствах.	-
7	Тема 7. Сталий розвиток сільських територій в контексті розбудови громад Полтавщини.	2
8	Тема 8. Екологізація сільськогосподарського виробництва.	-
	Разом	6

9. Теми самостійної роботи

денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		081 ПР_мд_2024
1	Тема 1. Доктринальні уявлення про предмет, метод, функції, принципи і джерела аграрного, земельного та екологічного права	7

2	Тема 2. Особливості правового статусу сільськогосподарських товаровиробників;	7
3	Тема 3. Земля як основне джерело сільськогосподарського виробництва.	8
4	Тема 4. Форми та способи захисту прав на землю. Правова охорона земель.	8
5	Тема 5. Договірні відносини сільськогосподарських товаровиробників.	7
6	Тема 6. Претензійно-позовна робота в сільськогосподарських підприємствах.	8
7	Тема 7. Сталий розвиток сільських територій в контексті розбудови громад Полтавщини.	7
8	Тема 8. Екологізація сільськогосподарського виробництва.	8
	Разом	60

заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		081 ПР_мз_2024
1	Тема 1. Доктринальні уявлення про предмет, метод, функції, принципи і джерела аграрного, земельного та екологічного права	9
2	Тема 2. Особливості правового статусу сільськогосподарських товаровиробників;	9
3	Тема 3. Земля як основне джерело сільськогосподарського виробництва.	9
4	Тема 4. Форми та способи захисту прав на землю. Правова охорона земель.	9
5	Тема 5. Договірні відносини сільськогосподарських товаровиробників.	10
6	Тема 6. Претензійно-позовна робота в сільськогосподарських підприємствах.	9
7	Тема 7. Сталий розвиток сільських територій в контексті розбудови громад Полтавщини.	10
8	Тема 8. Екологізація сільськогосподарського виробництва.	9
	Разом	74

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти має сприяти закріпленню теоретичного матеріалу та практичних навичок. Цей вид роботи реалізується шляхом самостійного виконання здобувачем вищої освіти індивідуального завдання в аудиторний і позааудиторний час: контрольної роботи для здобувачів заочної форми навчання.

11. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю програмних результатів навчання	
	денна форма 081 ПР_мд_2024	заочна форма 081 ПР_мз_2024

ПРН 3.	Поточний контроль: виконання завдань на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; розв'язування тестів, виконання контрольної роботи (для заочної форми) Семестровий контроль: екзамен
ПРН 8.	Поточний контроль: виконання завдань на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; розв'язування тестів, виконання контрольної роботи (для заочної форми) Семестровий контроль: екзамен
ПРН 18.	Поточний контроль: виконання завдань на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; розв'язування тестів, виконання контрольної роботи (для заочної форми) Семестровий контроль: екзамен
ПРН 19.	Поточний контроль: виконання завдань на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; розв'язування тестів, виконання контрольної роботи (для заочної форми) Семестровий контроль: екзамен
ПРН 20.	Поточний контроль: виконання завдань на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; розв'язування тестів, виконання контрольної роботи (для заочної форми) Семестровий контроль: екзамен

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль і підсумкова оцінка рівня досягнення результатів навчання.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Денна форма

Назва теми / Форма семестрового контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом по темі
	Опитування	Виконання завдань на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Розв'язування тестів	
Тема 1. Доктринальні уявлення про предмет, метод, функції, принципи і джерела аграрного, земельного та екологічного права	2	5	2		9
Тема 2. Особливості правового статусу сільськогосподарських товаровиробників;	2	5	2		9
Тема 3. Земля як основне джерело сільськогосподарського виробництва.	2	5	2		9
Тема 4. Форми та способи захисту прав на землю. Правова охорона земель.	2	5	2		9
Тема 5. Договірні відносини сільськогосподарських товаровиробників.	2	5	2		9
Тема 6. Претензійно-позовна робота в сільськогосподарських підприємствах.	2	5	2	8	9

Тема 7. Сталий розвиток сільських територій в контексті розбудови громад Полтавщини.	2	5	2		9
Тема 8. Екологізація сільськогосподарського виробництва.	2	5	2		9
Всього	16	40	16	8	80
ЕКЗАМЕН					20
Разом					100

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

1. Опитування (0-2 бал).

Шкала та критерії та оцінювання

Результат	Критерій оцінювання	Характеристика критерію	Шкала оцінювання, бали
ПРН 3. ПРН 8. ПРН 18. ПРН 19. ПРН 20.	Проводити збір та інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності. Визначати актуальну практичну чи наукову проблему, планувати і виконувати дослідження на її вирішення, обирати релевантні методології та джерела. Брати продуктивну участь у виконанні теоретичних та прикладних досліджень у галузі права Розробляти і викладати спеціальні дисципліни у закладах освіти, застосовувати сучасні освітні технології та методики.	на високому рівні	1,8-2
		на середньому рівні	1,5-1,7
		на достатньому рівні	1,2 -1,4
		на низькому рівні	0-1,1

2. Виконання завдань на практичних заняттях (0-5 бали).

Шкала та критерії та оцінювання

Результат	Критерій оцінювання	Характеристика критерію	Шкала оцінювання, бали
ПРН 3. ПРН 8. ПРН 18. ПРН 19. ПРН 20.	Проводити збір та інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.	на високому рівні	4,5-5
		на середньому рівні	3,7-4,4
		на достатньому рівні	3-3,6
		на низькому рівні	0-2,9

	<p>Визначати актуальну практичну чи наукову проблему, планувати і виконувати дослідження на її вирішення, обирати релевантні методології та джерела.</p> <p>Брати продуктивну участь у виконанні теоретичних та прикладних досліджень у галузі права</p> <p>Розробляти і викладати спеціальні дисципліни у закладах освіти, застосовувати сучасні освітні технології та методики.</p>		
--	---	--	--

3. Виконання завдань самостійної роботи (0-2 бал).

Шкала та критерії та оцінювання

Результат	Критерій оцінювання	Характеристика критерію	Шкала оцінювання, бали
ПРН 3. ПРН 8. ПРН 18. ПРН 19. ПРН 20.	<p>Проводити збір та інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.</p> <p>Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.</p> <p>Визначати актуальну практичну чи наукову проблему, планувати і виконувати дослідження на її вирішення, обирати релевантні методології та джерела.</p> <p>Брати продуктивну участь у виконанні теоретичних та прикладних досліджень у галузі права</p> <p>Розробляти і викладати спеціальні дисципліни у закладах освіти, застосовувати сучасні освітні технології та методики.</p>	на високому рівні	1,8-2
		на середньому рівні	1,5-1,7
		на достатньому рівні	1,2 -1,4
		на низькому рівні	0-1,1

4. Розв'язування тестів (0-8 балів).

Шкала та критерії та оцінювання

Результат	Критерій оцінювання	Характеристика критерію	Шкала оцінювання, бали
ПРН 3. ПРН 8. ПРН 18. ПРН 19. ПРН 20.	<p>Проводити збір та інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність,</p>	на високому рівні	7,2-8
		на середньому рівні	5,9-7,1
		на достатньому рівні	4,8-5,8

	<p>використовуючи сучасні методи дослідження.</p> <p>Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.</p> <p>Визначати актуальну практичну чи наукову проблему, планувати і виконувати дослідження на її вирішення, обирати релевантні методології та джерела.</p> <p>Брати продуктивну участь у виконанні теоретичних та прикладних досліджень у галузі права</p> <p>Розробляти і викладати спеціальні дисципліни у закладах освіти, застосовувати сучасні освітні технології та методики.</p>	на низькому рівні	0-4,7
--	---	-------------------	-------

5. Форма проведення семестрового контролю згідно з робочим та навчальним планом – *екзамен.*

Шкала та критерії та оцінювання екзамену

Результат	Критерій оцінювання	Характеристика критерію	Шкала оцінювання, бали
ПРН 3. ПРН 8. ПРН 18. ПРН 19. ПРН 20.	<p>Проводити збір та інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.</p>	на високому рівні	18-20
		на середньому рівні	15-17
		на достатньому рівні	12-14
	<p>Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.</p> <p>Визначати актуальну практичну чи наукову проблему, планувати і виконувати дослідження на її вирішення, обирати релевантні методології та джерела.</p> <p>Брати продуктивну участь у виконанні теоретичних та прикладних досліджень у галузі права</p> <p>Розробляти і викладати спеціальні дисципліни у закладах освіти, застосовувати сучасні освітні технології та методики.</p>	на низькому рівні	0-11

Вид завдання	Шкала оцінювання, балів	Вимоги до знань та умінь здобувачів вищої освіти
для теоретичного питання*	0	відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
	1-2	Здобувач вищої освіти не володіє переважною частиною

		програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при висвітленні понять.
	3-4	Здобувач вищої освіти в загальній формі розбирається в матеріалі, допускає суттєві помилки при висвітленні матеріалу, формулюванні понять, не може навести приклади.
	5-6	Здобувач вищої освіти володіє достатнім обсягом навчального матеріалу, здатний його аналізувати, але не має достатніх знань для формування висновків, не завжди здатний асоціювати теоретичні знання з практичними прикладами
	7-8	Здобувач вищої освіти демонструє достатньо високий рівень знань, при цьому відповідь досить повна, логічна, з елементами самостійності, але містить деякі неточності або незначні помилки, або присутня недостатня чіткість у визначенні понять
	9-10	Здобувач вищої освіти повною мірою засвоїв програмний матеріал, виявляє знання основної та додаткової літератури, наводить власні міркування, робить узагальнюючі висновки, вдало наводить приклади.
Всього	20 балів	

Заочна форма навчання

Назва теми / Форма семестрового контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом по темі
	Опитування	Виконання завдань на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Написання контрольної роботи	
Тема 1. Доктринальні уявлення про предмет, метод, функції, принципи і джерела аграрного, земельного та екологічного права	2	-	5		7
Тема 2. Особливості правового статусу сільськогосподарських товаровиробників;	2	5	5		12
Тема 3. Земля як основне джерело сільськогосподарського виробництва.	-	-	5		5
Тема 4. Форми та способи захисту прав на землю. Правова охорона земель.	-	-	5		5
Тема 5. Договірні відносини сільськогосподарських товаровиробників.	2	5	5		12
Тема 6. Претензійно-позовна робота в сільськогосподарських підприємствах.	2	-	5		7
Тема 7. Сталий розвиток сільських територій в контексті розбудови громад Полтавщини.	2	5	5		12
Тема 8. Екологізація сільськогосподарського виробництва.	-	-	5	15	5
Всього	10	15	40		80
ЕКЗАМЕН					20
Разом					100

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

1. Опитування (0-2 бали).

Шкала та критерії та оцінювання

Результат	Критерій оцінювання	Характеристика критерію	Шкала оцінювання, бали
ПРН 3. ПРН 8.	Проводити збір та інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел, включаючи	на високому рівні	1,8-2

ПРН 18. ПРН 19. ПРН 20.	наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності. Визначати актуальну практичну чи наукову проблему, планувати і виконувати дослідження на її вирішення, обирати релевантні методології та джерела. Брати продуктивну участь у виконанні теоретичних та прикладних досліджень у галузі права Розробляти і викладати спеціальні дисципліни у закладах освіти, застосовувати сучасні освітні технології та методики.	на середньому рівні	1,5-1,7
		на достатньому рівні	1,2 -1,4
		на низькому рівні	0-1,1

2. Виконання завдань на практичних заняттях (0-5 балів).

Шкала та критерії та оцінювання

Результат	Критерій оцінювання	Характеристика критерію	Шкала оцінювання, бали
ПРН 3. ПРН 8. ПРН 18. ПРН 19. ПРН 20.	Проводити збір та інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності. Визначати актуальну практичну чи наукову проблему, планувати і виконувати дослідження на її вирішення, обирати релевантні методології та джерела. Брати продуктивну участь у виконанні теоретичних та прикладних досліджень у галузі права Розробляти і викладати спеціальні дисципліни у закладах освіти, застосовувати сучасні освітні технології та методики.	на високому рівні	4,5-5
		на середньому рівні	3,7-4,4
		на достатньому рівні	3-3,6
		на низькому рівні	0-2,9

3. Виконання завдань самостійної роботи (0-5 бали).

Шкала та критерії та оцінювання

Результат	Критерій оцінювання	Характеристика критерію	Шкала оцінювання, бали
ПРН 3.	Проводити збір та інтегрований аналіз	на високому	4,5-5

ПРН 8. ПРН 18. ПРН 19. ПРН 20.	матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності. Визначати актуальну практичну чи наукову проблему, планувати і виконувати дослідження на її вирішення, обирати релевантні методології та джерела. Брати продуктивну участь у виконанні теоретичних та прикладних досліджень у галузі права Розробляти і викладати спеціальні дисципліни у закладах освіти, застосовувати сучасні освітні технології та методики.	рівні	
		на середньому рівні	3,7-4,4
		на достатньому рівні	3-3,6
		на низькому рівні	0-2,9

4. Написання контрольної роботи (0-15 балів).

Шкала та критерії та оцінювання

Результат	Критерій оцінювання	Характеристика критерію	Шкала оцінювання, бали
ПРН 3. ПРН 8. ПРН 18. ПРН 19. ПРН 20.	Проводити збір та інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності. Визначати актуальну практичну чи наукову проблему, планувати і виконувати дослідження на її вирішення, обирати релевантні методології та джерела. Брати продуктивну участь у виконанні теоретичних та прикладних досліджень у галузі права Розробляти і викладати спеціальні дисципліни у закладах освіти, застосовувати сучасні освітні технології та методики.	на високому рівні	13,5-15
		на середньому рівні	11,1-13,4
		на достатньому рівні	9-11
		на низькому рівні	0-8,9

5. Форма проведення семестрового контролю згідно з робочим та навчальним планом – *екзамен.*

Шкала та критерії та оцінювання екзамену

Результат	Критерій оцінювання	Характеристика критерію	Шкала оцінювання, бали
ПРН 3. ПРН 8. ПРН 18. ПРН 19. ПРН 20.	Проводити збір та інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності. Визначати актуальну практичну чи наукову проблему, планувати і виконувати дослідження на її вирішення, обирати релевантні методології та джерела. Брати продуктивну участь у виконанні теоретичних та прикладних досліджень у галузі права Розробляти і викладати спеціальні дисципліни у закладах освіти, застосовувати сучасні освітні технології та методики.	на високому рівні	18-20
		на середньому рівні	15-17
		на достатньому рівні	12-14
		на низькому рівні	0-11

Вид завдання	Шкала оцінювання, балів	Вимоги до знань та умінь здобувачів вищої освіти
для теоретичного питання*	0	відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
	1-2	Здобувач вищої освіти не володіє переважною частиною програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при висвітленні понять.
	3-4	Здобувач вищої освіти в загальній формі розбирається в матеріалі, допускає суттєві помилки при висвітленні матеріалу, формулюванні понять, не може навести приклади.
	5-6	Здобувач вищої освіти володіє достатнім обсягом навчального матеріалу, здатний його аналізувати, але не має достатніх знань для формування висновків, не завжди здатний асоціювати теоретичні знання з практичними прикладами
	7-8	Здобувач вищої освіти демонструє достатньо високий рівень знань, при цьому відповідь досить повна, логічна, з елементами самостійності, але містить деякі неточності або незначні помилки, або присутня недостатня чіткість у визначенні понять
	9-10	Здобувач вищої освіти повною мірою засвоїв програмний матеріал, виявляє знання основної та додаткової літератури, наводить власні міркування, робить узагальнюючі висновки, вдало наводить приклади.
Всього	20 балів	

*екзамен складається з 2 теоретичних питань

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачене при вивченні навчальної дисципліни (за потреби)

Ноутбук, хмарні додатки Google, Internet-браузери, мережа Wi-Fi, мультимедійне обладнання (проектор, екран). Бібліотека юридичної літератури ПДАУ (<https://www.pdau.edu.ua/content/biblioteka-yurydychnoyi-literatury>), Електронний репозитарій ПДАУ (<http://dspace.pdau.edu.ua:8080>)

13. Політика навчальної дисципліни

13.1 Щодо термінів виконання та перескладання: практичні завдання, завдання із самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-30%). Здобувач вищої освіти може бути недопущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни у разі набрання кількості балів менше ніж межа незадовільного навчання. Кафедра на своєму засіданні приймає рішення про недопущення такого здобувача вищої освіти до семестрового контролю з відповідної навчальної дисципліни та повідомляє про це директорат навчально-наукового інституту, шляхом подання витягу з протоколу засідання кафедри. Директор навчально-наукового інституту своїм розпорядженням не допускає здобувача вищої освіти до семестрового контролю з відповідної навчальної дисципліни. Здобувач вищої освіти, який був не допущений до семестрового контролю з певної навчальної дисципліни, має підсумкову академічну заборгованість. Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин із дозволу деканату. Повторне проходження контрольного заходу для ліквідації підсумкової академічної заборгованості допускається не більше двох разів із навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яку формує директор навчально-наукового інституту за участю викладачів відповідної кафедри. Отримана оцінка у разі другого повторного проходження контрольного заходу є остаточною.

13.2 Щодо академічної доброчесності: здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету, Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Полтавському державному аграрному університеті, Порядку перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень у Полтавському державному аграрному університеті.

13.3 Щодо відвідування занять: навчання здобувачів вищої освіти, що передбачає проведення навчальних занять згідно розкладу упродовж навчального року передбачає їх безпосередню участь в освітньому процесі. Відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим. Відмітка про відвідування занять здобувачами здійснюється в журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача.

13.4 Щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти: на здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

13.5 Щодо оскарження результатів оцінювання: після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. У разі неможливості спільного врегулювання ситуації здобувач вищої освіти має право оскаржити результати контрольних заходів. Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до директора навчально-наукового інституту, яку розглядає апеляційна

комісія, сформована розпорядженням директора інституту. Апеляційна комісія протягом трьох робочих днів ухвалює рішення про наявність або відсутність підстав оскарження результату оцінювання. Присутність здобувача вищої освіти на засіданнях апеляційної комісії є обов'язковою. Висновки апеляційної комісії оформляються відповідним протоколом і доводяться до відома здобувача вищої освіти і викладача. Результатом розгляду апеляції є прийняття апеляційною комісією одного з двох рішень: попередня оцінка знань здобувача вищої освіти відповідає рівню досягнення результатів навчання і не змінюється або попередня оцінка знань здобувача вищої освіти не відповідає рівню досягнення результатів і здобувач заслуговує іншої оцінки (вказується нова оцінка відповідно до чинної в Університеті шкали оцінювання результатів навчання). За результатом апеляції оцінка результатів навчання здобувача вищої освіти не може бути зменшена.

14. Рекомендовані джерела інформації

Нормативні:

1. Конституція України : Прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80.#Text>
2. Цивільний кодекс України № 435-ІVІ від 16.01.2003.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
3. Господарський кодекс України № 436-ІV від 16.01.2003.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15/card2#Card>
4. Земельний кодекс України від 25.10.2001 № 2768-ІІІ
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>
5. Закон України «Про оренду землі» від 06.10.1998 № 161-ІVІV
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/161-14#Text>

Основні:

1. Аграрне право. Підручник. Видання 2-ге, змінене (Ювілейна серія «НЮУ 215 років»). За редакцією А.М. Статівки. Харків: Право, 2022. 416 с.
2. Земельне право : підручник НУ «ЮАУ ім. Ярослава Мудрого»; за ред. М. В. Шульги. Харків : Право, 2022. 520 с.
3. Шульга М. В., Гордєєв В.І., Санніков Д. В. Земельне право. Посібник для підготовки до іспиту. Харків: Право, 2023. 278 с.
4. Цивільне право. Конспект лекцій для студентів спеціальності 081 «Право» денної та заочної форм навчання, Терещук Галина Андріївна. Луцьк: ЛНТУ, 2017. 267 с.
5. Цивільне право України: підручник. 2-е вид., перероб. і доп. У 2 частинах. За ред. проф. Р.Б. Шишки (кер. авт. кол.), Ч. 1. Загальна. К.: Видавництво Ліра-К, 2018. 736 с
6. Аграрне право: підручник/В. М. Корнієнко, Г.С. Корнієнко, І. М. Кульчій та ін. за ред. А, М. Статівки. Вид. 2-ге, змін. Харків : Право, 2021.416 с.
7. Аграрне право України : навч. посіб. для підготов, до іспитів / упоряд.: 1. В. Тетарчук, Т. Є.Дяків. Київ : Центр учбової літератури, 2022. 242 с.
8. Екологічне право : підручник / А. П. Гетьман. Г. В. Анісімова, А. К. Соколова та ін. ; за ред.А. П. Гетьмана. Харків : Право, 2019. 552 с.
9. Екологічне право України. Особлива частина : навч. посіб. / О. М. Шуміло, В. А. Зуєв. І. В.Бригадир та ін. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 432 с.

Допоміжні:

1. Дубович О., Шведенко П., Кальян О. Цивільний позов в кримінальному процесі. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2023. № 5(11). С. 247–262. URL: <http://surl.li/krfs>
2. Кальян О.С., Купчення Л.І., Шведенко П.Ю. Окремі питання захисту прав суб'єктів природоохоронних відносин у сільськогосподарському виробництві. *Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство»*. 2023. № 3. С.215-218. URL : <http://surl.li/krfru>
3. Plona Yasnolob, Tetyana Chayka, Oleg Gorb, Pavel Shvedenko, Nadiia Protas, Ivan Tereshchenko. Comparative and legal analysis of foreign experience of credit and state support of

agricultural producers. *Journal of Environmental Management and Tourism* 2017. p. 1442-1450 (Scopus).

4. Shvedenko P. Comparative and legal analysis of foreign experience of credit and state support of agricultural producers. *Management of 21st century: globalization challenges*. Collective Scientific Monograph. Prague 1, Czech Republic, 2018. p. 463-468. (Monograph).

5. Yasnolob, I.O., Chayka, T.O., Gorb, O.O., Kalashnyk, O.V., Konchakovskiy, Ye.O., Moroz, S.E., Shvedenko, P.Yu. (2019). Using resource and energy-saving technologies in agricultural production as a direction of raising energy efficiency of rural territories. *Ukrainian Journal of Ecology*, 9(1), 244-250. (Scopus).

6. Gorb, O., Yasnolob, I., Chayka, T., Shvedenko P. Ecological-agrochemical land evaluation and classification under organic farming. *Journal of Environmental Management and Tourism*, 2020, 11(6), стр. 1588–1595 (Scopus).

7. Demianenko, N., Yasnolob, I., Gorb, O., Shvedenko, P., Bardina, T. Innovative approaches to the formation and development of the startup ecosystem. *Journal of Environmental Management and Tourism*, 2021, 12(3), стр. 668–676 (Scopus).

8. Shevchenko, N., Marukhlenko, O., Trach, O., Shvedenko, P., Dubovych, O. The Use of Data Analytics in Public Administration for Corruption Prevention During Hybrid Warfare, *Pakistan Journal of Criminology*, 2024, 16(2), с. 943–958

Інформаційні ресурси:

1. Законодавство України: офіційний сайт Верховної Ради України. URL : <http://zakon.rada.gov.ua>.

2. Офіційний сайт Президента України. URL : <http://www.president.gov.ua>.

3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. – URL : <http://www.kmu.gov.ua>.

4. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>

5. Бібліотека українських підручників. URL : <http://pidruchniki.ws/pravo>.

6. European Court of Human Rights. URL : <https://hudoc.echr.coe.int>

7. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Page/1>

8. Офіційний сайт Верховного Суду. URL : <https://supreme.court.gov.ua>.

9. Пошуково-аналітичний портал “Суд на долоні”. URL : <https://conp.com.ua>

10. Опендатабот : сторінка пошуку судових рішень. URL : <https://court.opendatabot.ua>